

BIBLIA I PROROCTWA

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 6 czerwca

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Dn 2,27-45; J 14,29; Lb 14,34; Dn 7,1-25; 8,14; 1 Kor 10,1-13.

TEKST PAMIĘCIOWY: „A ten odpowiedział mu: Aż do dwóch tysięcy trzystu wieczorów i poranków, potem świątynia znowu wróci do swojego prawa” (Dn 8,14).

Biblijne proroctwa są niezwykle istotne dla naszej tożsamości i misji. Są wewnętrznym i zewnętrznym mechanizmem potwierdzającym prawdziwość Słowa Bożego. Jezus stwierdził:

— „Teraz powiedziałem wam, zanim się to stanie, abyście uwierzyli, gdy się to stanie” (J 14,29; zob. także J 13,19).

Zatem bardzo ważna jest odpowiedź na następujące pytanie:

— Jak powinniśmy prawidłowo interpretować proroctwa, abyśmy wiedzieli, kiedy proroctwo się wypełniło lub kiedy wypełni?

Reformatorzy protestancyjści posługiwali się historycystyczną metodą interpretacji. Metoda ta jest identyczna z tą, jaką posłużyli się Daniel i Jan jako kluczem do własnej interpretacji. Metoda historycystyczna każe postrzegać proroctwa jako postępujące i stale wypełniające się w historii, począwszy od jakiegoś określonego punktu w przeszłości, a skończywszy na Królestwie Bożym.

W tym tygodniu będziemy studiować podstawy historycystycznej interpretacji proroctw. „W historii mamy dostrzegać spełnienie proroctw, studiować działania Opatrzności w wielkich ruchach reformacyjnych oraz rozumieć rozwój wydarzeń prowadzących narody ku ostatecznemu konfliktowi wielkiego boju”⁵⁰.

⁵⁰ Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, t. 8, Mountain View–Omaha 1948, s. 307.

Zasadnicza metoda stosowana przez adwentystów dnia siódmego do studiowania prorocत्व biblijnych nosi nazwę historycyzmu. Jest to pogląd, iż wiele głównych prorocत्व biblijnych przedstawia nieprzerwany bieg historii od przeszłości przez teraźniejszość ku przyszłości. Badanie prorocत्व zgodnie z tą metodą jest podobne do studiowania historii. Czynimy to w ten sposób, gdyż właśnie tak sama *Biblia* interpretuje zawarte w niej prorocтва.

Przeczytaj Dn 2,27-45. Jakie elementy snu wskazują stałe i nieprzerwane następstwo kolejnych potęg w dziejach świata? W jaki sposób sama *Biblia* wskazuje nam, jak mamy interpretować prorocтва apokaliptyczne (odnoszące się do czasów ostatecznych)?

Zwróć uwagę, że królestwo Nebukadnesara zostało rozpoznane jako głowa ze złota. Tak więc Daniel uznaje Babilonię jako pierwsze z królestw (zob. Dn 2,38). Następnie Daniel mówi: „Ale po tobie powstanie inne królestwo (...), a potem trzecie królestwo” (Dn 2,39) i „czwarte” (Dn 2,40). Sam posąg wskazuje na to, że królestwa te następują jedno po drugim bez żadnych przerw, gdyż każde z królestw jest przedstawione jako część większej całości — od głowy po stopy. Są one, królestwa, powiązane ze sobą, podobnie jak czas i historia łączą się ze sobą.

W 7. i 8. rozdziale *Księgi Daniela* zamiast posągu użyte są symbole niezwykłych bestii, ale prorocze przesłanie jest podobne. Otóż otrzymujemy nieprzerwane następstwo czterech ziemskich potęg (trzech w 8. rozdziale *Księgi Daniela*). Pojawiają się one w starożytności i trwają przez całe dzieje aż do przyszłości, gdy Chrystus przyjdzie powtórnie i Bóg ustanowi swoje wieczne królestwo.

Tak więc posąg z 2. rozdziału *Księgi Daniela* oraz kolejne prorocze wizje z 7. i 8. rozdziału *Księgi Daniela* stanowią podstawę protestanckiej historycyzycznej interpretacji prorocत्व, którą adwentyści dnia siódmego z powodzeniem stosują do dziś.

Przeczytaj J 14,29. W jaki sposób to, co powiedział Jezus, pomaga nam zrozumieć, jak działa prorocтва?

Jaką wielką przewagę mamy obecnie, żyjąc w czasach, gdy większa część historii już się rozegrała, nad kimś, kto żył w czasach istnienia państwa babilońskiego?

Jednym z kluczy interpretacyjnych historycyzmu jest zasada dzień za rok. Wielu badaczy *Pisma Świętego* na przestrzeni wieków stosowało tę zasadę do związanych z czasem prorocत्व *Księgi Daniela* i *Apokalipsy Jana*. Zasadę tę wywodzili z kilku wersetów, w których jest o niej wzmianka, oraz z bezpośredniego kontekstu samych prorocत्व.

Przeczytaj Lb 14,34 oraz Ez 4,6. Jak Bóg wyraził zasadę dzień za rok w tych szczególnych wersach?

W tych wersach widzimy wyraźnie ideę zasady dzień za rok. Ale jak usprawiedliwimy stosowanie tej zasady w innych prorocत्वach związanych z czasem (zob. Dn 7,25; 8,14; Ap 11,2-3; 12,6,14; 13,5)?

Trzy różne elementy przemawiają za zasadą dzień za rok w tych prorocत्वach *Księgi Daniela* i *Apokalipsy Jana*: 1) użycie symboli, 2) długie okresy i 3) szczególne wyrażenia.

Symboliczna natura bestii i rogów reprezentujących królestwa sugeruje, że określenia dotyczące czasu także należy rozumieć symbolicznie. Bestii i rogów nie należy postrzegać dosłownie. Są to jedynie symbole pewnych elementów rzeczywistości. Ponieważ te prorocत्व są wyrażone językiem symbolicznym, a nie dosłownym, dlaczego czas miałby zostać wyrażony dosłownie? Odpowiedź oczywiście jest jasna: Czas w prorocत्वach symbolicznych nie musi, a nawet nie powinien być wyrażony dosłownie.

Wiele wydarzeń i królestw przedstawionych w prorocत्वach obejmuje okres wielu stuleci, co byłoby niemożliwe, gdyby czas w tych prorocत्वach potraktować dosłownie. Gdy zastosuje się zasadę dzień za rok, czas pasuje do wydarzeń w zdumiewająco dokładny sposób, czego nie można byłoby oczekiwać, gdyby potraktować czas w prorocत्वach dosłownie.

Szczególne wyrażenia użyte dla oznaczenia czasu sugerują ich symboliczną interpretację. Mówiąc innymi słowy, sposoby, w jaki wyrażony jest czas w tych prorocत्वach (na przykład *2300 wieczorów i poranków* w Dn 8,14), nie są normalnymi sposobami wyrażania czasu, co sugeruje nam, że przedstawione okresy nie powinny być traktowane dosłownie, a raczej symbolicznie.

Przyjrzyj się prorocत्वu o siedemdziesięciu tygodniach z Dn 9,24-27. Czytamy, że „odkąd objawiło się słowo o ponownej odbudowie Jeruzalemu aż do Pomazańca-Księcia” (Dn 9,25), upłynie sześćdziesiąt dziewięć tygodni, co dosłownie oznaczałoby rok, cztery miesiące i tydzień. To prorocत्व nie miałyby sensu, gdyby rozumieć je w ten sposób, nieprawdaż? Ale co dzieje się, gdy stosując zasadę dzień za rok, przyjmujemy, że siedemdziesiąt tygodni to tak naprawdę czterysta dziewięćdziesiąt lat?

Przez wieki protestanci uznawali mały róg z 7. i 8. rozdziału *Księgi Daniela* jako Kościół rzymski. Dlaczego?

Przeczytaj Dn 7,1-25; 8,1-13. Jakie są wspólne cechy małego rogu w tych rozdziałach? Jak możemy ów mały róg rozpoznać?

Istnieje siedem wspólnych cech małego rogu z 7. i 8. rozdziału *Księgi Daniela*:
 1. Oba małe rogi zostały przedstawione jako rogi. 2. Oba są prześladowczymi potęgami (zob. Dn 7,21-25; 8,10,24). 3. Oba wywyższają się i bluźnią (zob. Dn 7,8.20.25; 8,10-11.25). 4. Oba atakują lud Boży (zob. Dn 7,25; 8,24). 5. Oba mają okres swojej działalności wyznaczony w ramach czasowych (zob. Dn 7,25; 8,13-14). 6. Oba istnieją do czasu końca (zob. Dn 7,25-26; 8,17.19). 7. Oba zostaną unicestwione w nadprzyrodzony sposób (zob. Dn 7,11.26; 8,25).

Historia identyfikuje pierwsze królestwo jako Babilonię (zob. Dn 2,38), drugie — jako Medię i Persję (zob. Dn 8,20), a trzecie — jako Grecję (zob. Dn 8,21). Z historii powszechnej jasno wynika też, że po tych światowych imperiach na scenę wkroczył Rzym.

W 2. rozdziale *Księgi Daniela* żelazo symbolizujące Rzym istnieje w nogach i palcach. Zostało ono zmieszane z gliną aż do końca czasu. Mały róg z 7. rozdziału *Księgi Daniela* wyrasta z czwartej bestii, ale pozostaje jej częścią.

Jaka potęga wyrosła z Rzymu i utrzymywała swoje polityczno-religijne wpływy przez co najmniej 1260 lat (zob. Dn 7,25)? Gdy zestawimy historię powszechną z tymi prorocstwami, to tylko jedna potęga pasuje do tego proroczego opisu — papieństwo. Papieństwo doszło do władzy wśród dziesięciu barbarzyńskich plemion Europy i wykorzeniło trzy z nich (zob. Dn 7,24). Papieństwo było inne niż poprzedni róg (zob. Dn 7,24), co wskazuje na jego wyjątkowość w porównaniu z innymi rogami-plemionami. Papieństwo wypowiadało „zuchwałe słowa przeciwko Najwyższemu” (Dn 7,25) i wmówiło „w siebie potęgę, jaką ma książę wojsk” (Dn 8,11), roszcząc sobie niesłusznie prawo do odgrywania roli Jezusa i zastępując Go papieżem. Papieństwo wypełniło też proroczą zapowiedź prześladowania „świętych Najwyższego” (Dn 7,25 UBG) i strącania „na ziemię niektórych z wojska” (Dn 8,10) podczas kontrreformacji, gdy protestanci byli mordowani. Papieństwo usiłowało „zmienić czasy i prawo” (Dn 7,25 DBG) przez usunięcie z dekalogu drugiego przykazania i zmianę dnia odpoczynku z soboty na niedzielę.

W 2., 7. i 8. rozdziale *Księgi Daniela* po Grecji powstaje potęga, która istnieć będzie aż do czasu końca. Jaka inna mogłaby to być potęga, jeśli nie Rzym, który obecnie istnieje w swojej papieskiej postaci? Choć ten wniosek jawi się jako niepoprawny politycznie, dlaczego jest ważną częścią poselstwa trzech aniołów, a więc także niezwykle istotnym elementem terazniejszej prawdy?

Takie podejście do proroctw, które studiowaliśmy w tym tygodniu, było jednomyślnie popierane wśród protestantów stosujących metodę historyczystyczną od czasów reformacji. Jednak dopiero ruch millerowski na początku dziewiętnastego wieku zwrócił uwagę na proroctwo o 2300 dniach i związany z nim sąd śledczy. Przyjrzyj się poniższej tabeli:

7. rozdział Księgi Daniela	8. rozdział Księgi Daniela
Babilonia (lew)	—
Media i Persja (niedźwiedź)	Media i Persja (baran)
Grecja (pantera)	Grecja (koziół)
Rzym pogański (czwarta bestia)	Rzym pogański (pozioma ekspansja małego rogu)
Rzym papieski (mały róg)	Rzym papieski (pionowa ekspansja małego rogu)

Przeczytaj Dn 7,9-14; 8,14.26. Jakie wydarzenia w niebie zostały opisane w tych wersetach?

Po okresie średniowiecznych prześladowań, który zakończył się w 1798 roku aresztowaniem i uwięzieniem papieża przez napoleońskiego generała Louisa A. Berthiera (zob. Ap 13,3), 7. i 8. rozdział *Księgi Daniela* mówią o sądzie. Sąd ten miał się odbywać w niebie, gdzie „zasiadł sąd” (Dn 7,10) i „na obłokach niebieskich przyszedł ktoś podobny do Syna Człowieczego; doszedł do Sędziwego” (Dn 7,13). To jest scena sądu, który miał się rozpocząć po 1798 roku, ale przed powtórny przyjściem Jezusa.

Ta scena sądu w 7. rozdziale *Księgi Daniela* jest podobna do *oczyszczenia świątyni* w Dn 8,14 (BJW). Chodzi o to samo wydarzenie. Według Dn 8,14 czas *oczyszczenia świątyni* (BC), czyli Dnia Pojednania (Dnia Sądu), nastąpi po upływie 2300 wieczorów i poranków, czyli proroczych dni. Zgodnie z zasadą dzień za rok oznacza to 2300 rzeczywistych lat.

Początek 2300 lat został wskazany w Dn 9,24, gdzie czytamy, że proroctwo 70 tygodni (490 lat) *odkrojono* (BRP), *odcięto* (hebr. *chatak*) od 2300 lat. Wielu biblistów poprawnie zauważa, że proroctwo o 2300 latach z Dn 8,14 i proroctwo o 70 tygodniach (490 latach) z Dn 9,24-27 to dwie części jednego proroctwa. Kolejny werset (to jest Dn 9,25) w proroctwie o 70 tygodniach podaje początek liczenia tego okresu: „Odkąd objawiło się słowo o ponownej odbudowie Jeruzalemu”. Data tego wydarzenia to *siódmy rok panowania króla Artakserksesa* (zob. Ezd 7,7), czyli 457 rok przed Chrystusem. Dodawszy do tej daty 2300 lat, otrzymamy rok 1844, czyli niecałe pół wieku po 1798 roku, ale przed powtórny przyjściem Jezusa. Zatem w 1844 roku Jezus wkroczył do miejsca najświętszego niebiańskiej świątyni i rozpoczął wstawiennicze dzieło oczyszczenia niebiańskiej świątyni (zob. wykres w piątkowej części lekcji).

Symbole w apokaliptycznych prorocztwach, takie jak te występujące w *Księdze Daniela* i *Apokalipsie Jana*, mają jedno właściwe wypełnienie. Na przykład kozioł to symbol Grecji i niczego więcej (zob. Dn 8,21). W końcu sam tekst biblijny zawiera tę nazwę, więc nie musimy się niczego domyślać! Nie można było wyrazić tego jaśniej.

Zupełnie inaczej jest z typologią, która na podstawie rzeczywistych osób, wydarzeń i instytucji starotestamentowych osadzonych w historycznej rzeczywistości (typ) wskazuje w przyszłość ku ważniejszej rzeczywistości (antytyp). Posługiwanie się typologią jako metodą interpretacji sięga czasów Jezusa i autorów ksiąg *Nowego Testamentu*, a nawet występuje w samym *Starym Testamencie*. Jediną wskazówką do rozpoznania typu i antytypu jest wskazanie ich przez natchnionego autora ksiąg biblijnych.

Przeczytaj 1 Kor 10,1-13. Do jakich wydarzeń historycznych nawiązał apostoł Paweł, napominając korynckich chrześcijan? Jaki ma to związek z nami obecnie?

Paweł nawiązał do historycznej rzeczywistości exodusu i rozwinął typologię opartą na doświadczeniu starożytnych Hebrajczyków na pustyni. W ten sposób wskazał, że Bóg, który natchnął Mojżesza do opisanie tych wydarzeń, postanowił, by „to stało się dla nas wzorem [od gr. *typos*]” (1 Kor 10,6) — napomnieniem/ostrzeżeniem, ale także zachętą do wierności i odpierania pokus kierowanych do duchowego Izraela w czasach ostatecznych.

Przeczytaj podane poniżej wersety i wymień typ oraz antytypiczne wypełnienie wskazane przez Jezusa i autorów ksiąg nowotestamentowych.

Mt 12,40

J 19,36

J 3,14-15

Rz 5,14

J 1,29

W każdym przypadku Jezus i autorzy ksiąg nowotestamentowych wskazują typ i antytypiczną interpretację, która pozwala zrozumieć prorocze znaczenie typu. W ten sposób Jezus i autorzy ksiąg nowotestamentowych wskazują na szersze wypełnienie historycznej rzeczywistości.

Pomyśl o służbie sprawowanej w starotestamentowej świątyni, która była typem wskazującym na *cały* plan zbawienia. Czego uczy to nas obecnie o znaczeniu przestłania o świątyni?

DO DALSZEGO STUDIUM

Przyjrzyj się uważnie poniższej tabeli:

7. rozdział Księgi Daniela	8. rozdział Księgi Daniela
Babilonia (lew)	—
Media i Persja (niedźwiedź)	Media i Persja (baran)
Grecja (pantera)	Grecja (koziół)
Rzym pogański (czwarta bestia)	Rzym pogański (pozioma ekspansja małego rogu)
Rzym papieski (mały róg)	Rzym papieski (pionowa ekspansja małego rogu)
Sąd w niebie	Oczyszczenie niebiańskiej świątyni

Niezwykle istotne jest to, że scena sądu w 7. rozdziale *Księgi Daniela*, następująca po 1260 latach prześladowań (zob. Dn 7,25), jest tym samym wydarzeniem, co oczyszczenie świątyni w Dn 8,14. Ta scena sądu w niebie prowadzi ostatecznie do ustanowienia wiecznego Królestwa Bożego po zakończeniu smutnej historii tego upadłego świata. Tak więc mamy mocny biblijny dowód na to, jak wielkie znaczenie *Pismo Święte* przywiązuje do Dn 8,14 i wydarzenia, o którym jest mowa w tym wersecie⁵¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Przeczytaj jeszcze raz 2. rozdział *Księgi Daniela*. Zwróć uwagę, jak wyraźnie ukazana jest tu metoda historycystyczna — nieprzerwany ciąg światowych imperiów, począwszy od starożytności, a skończywszy na ustanowieniu wiecznego Królestwa Bożego. Bóg daje nam klucz do interpretacji tych proroctw. Jak świadczy o stanie chrześcijaństwa fakt, że niewiele chrześcijańskich Kościołów stosuje jeszcze metodę historycystyczną? Jak wobec tego faktu jeszcze większego znaczenia nabiera przesłanie adwentystyczne kierowane do świata?

2. Jak rozumiesz proroctwo o 2300 wieczorach i porankach z Dn 8,14? Jeśli go nie rozumiesz, poświęć odpowiedni czas, by je poznać i podzielić się nim z innymi osobami podczas pierwszej części nabożeństwa. Będziesz zdumiony tym, jak solidnie ugruntowana jest nasza interpretacja tego proroctwa?

3. Przeczytaj Dn 7,18.21-22.25.27. Zwróć uwagę na to, co dzieje się ze świątyniami. Jak traktuje ich potęgą przedstawiona jako mały róg? Co Bóg czyni dla nich? Jaka jest dobra nowina dla świętych w związku z sądem? Co daje im ostatecznie sąd Boży?

⁵¹ Przeczytaj także o 2300 wieczorach i porankach w: Clifford Goldstein, *Prosto o roku 1844*, Warszawa 1996; wejdź na internetową stronę: 1844madesimple.org.